

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง อำนาจของอธิบดีกรมการท้องเทียวกในการแต่งตั้งนายทะเบียน
ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีหนังสือ ที่ กก ๐๒๐๑/๒๗๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลความได้ว่า ตามที่กรมการท้องเทียวกได้ขออนุมัติหลักการต่อปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้อธิบดีกรมการท้องเทียวกแต่งตั้งท้องเทียวกและกีฬาจังหวัดในท้องที่ ๔ จังหวัดที่มีสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาตั้งอยู่ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสงขลา และจังหวัดภูเก็ต เป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา โดยเห็นควรให้ท้องเทียวกและกีฬาจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว เพื่อเป็นการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างส่วนราชการในส่วนภูมิภาคของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้เกิดความสอดคล้องเป็นเอกภาพและส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างหน่วยงานในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอเรียนข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

๑. มาตรา ๘ ณ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้การแบ่งส่วนราชการภายในกรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่าให้ออกเป็นกฎกระทรวงและระบุอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวง

๒. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมการท้องเทียวก และได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอธิบดีกรมการท้องเทียวก ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท้องเทียวก พ.ศ. ๒๕๕๓

๓. นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ และการขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยว การต่ออายุใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ การสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวและใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ การเพิกถอนการจดทะเบียนเป็นผู้นำเที่ยว และควบคุมการดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว โดยนายทะเบียนมี ๒ ประเภท ดังนี้

๓.๑ นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางตามมาตรา ๗๔ ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วราชอาณาจักร โดยอธิบดีกรมการท้องเทียวกแต่งตั้งจากข้าราชการกรมการท้องเทียวกซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง

๓.๒ นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาตามมาตรา ๗๕ ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในเขตจังหวัดหนึ่งหรือหลายจังหวัด โดยได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีกรมการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ที่จะดำเนินธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในต่างจังหวัด กรมการท่องเที่ยวจึงได้ออกประกาศกรมการท่องเที่ยว เรื่อง จัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา จัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาขึ้นจำนวน ๔ สาขา ได้แก่ สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคใต้ เขต ๑ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา และสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาภาคใต้ เขต ๒ ตั้งอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต โดยเป็นหน่วยงานภายในที่ไม่ได้เป็นการแบ่งส่วนราชการในระดับภูมิภาค

๔. สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

๔.๑ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยมีรูปแบบการจัดส่วนราชการในภูมิภาค แบบ จ ๔ กำหนดให้มีส่วนราชการประจำจังหวัด บางจังหวัดผสมกับแบบกลุ่มจังหวัด (รูปแบบกลุ่มจังหวัด จำนวน ๒๑ สำนักงาน และรูปแบบบางจังหวัด จำนวน ๑๐ สำนักงาน)

๔.๒ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมีจำนวน ๓๑ สำนักงาน และมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องที่ตามประกาศกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เรื่อง กำหนดและแบ่งเขตท้องที่ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๑

๔.๓ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๔ แห่งกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. ๒๕๕๑

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงขอความอนุเคราะห์หาหรือว่า อธิบดีกรมการท่องเที่ยวสามารถแต่งตั้งท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้หรือไม่ และหากไม่สามารถดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ จะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร.) และผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการท่องเที่ยว) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สำนักงานปลัดกระทรวง) ว่า ในปัจจุบันอธิบดีกรมการท่องเที่ยวได้แต่งตั้งข้าราชการระดับชำนาญการและระดับปฏิบัติการของสำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กรมการท่องเที่ยวเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา และให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำใน ๔ จังหวัดที่มีสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาตั้งอยู่ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสงขลา และจังหวัดภูเก็ต โดยการหารือกรณีนี้ประสงค์จะหารือเฉพาะกรณีการแต่งตั้งท่องเที่ยว

และกีฬาจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาเท่านั้น ไม่รวมถึงกรณีการแต่งตั้งบุคคลอื่นให้ปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) เห็นว่า ในการแต่งตั้งนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขานั้น มาตรา ๗๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวแต่งตั้งนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาให้รับผิดชอบในเขตจังหวัดหนึ่งหรือหลายจังหวัดเป็นประจำหรือชั่วคราวได้ โดยมีได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลซึ่งจะเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาไว้ จึงแตกต่างจากการแต่งตั้งนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลางตามมาตรา ๗๔^๒ ที่บัญญัติให้อธิบดีกรมการท่องเที่ยวต้องแต่งตั้งจากข้าราชการในกรมการท่องเที่ยวซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองเท่านั้น ดังนั้น อธิบดีกรมการท่องเที่ยวจึงมีอำนาจแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาได้

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๕๗

^๑มาตรา ๗๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ อธิบดีจะแต่งตั้งนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์สาขาขึ้น เพื่อรับผิดชอบดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ในเขตจังหวัดหนึ่งหรือหลายจังหวัดเป็นประจำหรือชั่วคราวก็ได้

^๒มาตรา ๗๔ ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการท่องเที่ยวคนหนึ่งซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองเป็นนายทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์กลาง เพื่อทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนในการควบคุมธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย